

Славкова О.П.

д.е.н., професор, завідувач кафедру публічного управління та адміністрування Сумського Національного аграрного університету

Бордюгов М.В.

здобувач вищої освіти ОП «Публічне управління та адміністрування Сумського Національного аграрного університету

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВETERANІВ ВІЙНИ

Державна політика у сфері соціального захисту ветеранів війни формується на основі законодавства про соціально-правовий захист військовослужбовців та їх сімей та базується на Конституції України та інших нормативно-правових актах. Ветеранами війни є особи, які брали участь у захисті Батьківщини або в бойових діях на території інших держав відповідно до статті 4 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». До ветеранів війни також належать учасники бойових дій, інваліди війни та учасники війни [1], коло осіб, які належать до учасників бойових дій, визначено статтею 6 цього закону, а осіб з інвалідністю внаслідок війни статтею 7. Порядок встановлення статусу ветеранів війни – учасників бойових дій у загальному порядку регулюється відповідною постановою Кабінету Міністрів України від 16.07.2017 р. № 302 від 12 травня 1994 року «Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни» [2] а надання статусу учасника бойових дій особам, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції із захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, забезпечення її проведення визначає Кабінет Міністрів України Постановою від 20 серпня 2014 року за номером 413 [3]. Події, які розгорнулися в 2014 року на сході України розширили масштаби системи соціального захисту ветеранів. Його отримали військовослужбовці та громадяни, що брали участь в антитерористичній операції, які захищали

незалежність, суверенітет і цілісність України, приймали участь у забезпеченні національної безпеки і оборони, у заходах щодо припинення та протидії збройній агресії РФ в Донецькій та Луганській областях. Нестабільна політична ситуація та повномасштабне вторгнення потребують підтримки Збройних Сил України, а також Національної гвардії України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України та інших носіїв політики соціального захисту ветеранів війни. Тому створення ефективної системи соціального захисту ветеранів війни потребує розробки та впровадження належного нормативно-правового забезпечення, організаційно-правових та соціально-економічних гарантій. Сучасне внутрішнє та зовнішнє становище України визначається сукупністю факторів, які призводять до загрози та ризиків поглиблення кризових явищ, а також можливості виходу на новий шлях розвитку системи соціального захисту. В умовах модернізації політики соціального забезпечення ветеранів війни забезпечення реформи стали наймасштабнішими за весь період незалежності України, тому що цього вимагає сучасний стан існування нашої держави [4].

Наступні виклики поставило повномасштабне вторгнення 24.02.2022р. та поставило нові питання перед політикою держави у сфері соціального захисту ветеранів війни, щодо необхідності забезпечити права, гарантії та компенсації цій категорії осіб (рис.1). Це визначає формування системи задоволення окремих соціальних потреб ветеранів, яка передбачає забезпечення їх адаптації, психологічної реабілітації, санаторно-курортного лікування, технічних та інших реабілітаційних заходів, забезпечення житлом, надання освітніх послуг, дотримання прав, соціальну та професійну адаптацію, пільги для оплати окремих видів послуг, пенсійне страхування тощо.

Сукупність проаналізованих правових актів і норм становить правовий механізм реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів. Враховуючи сучасний стан керівництвом держави були прийняті нові закони, проекти законів та нормативно-правових актів, державних програм, які по

окремим напрямом вдосконалюють систему соціального захисту ветеранів війни.

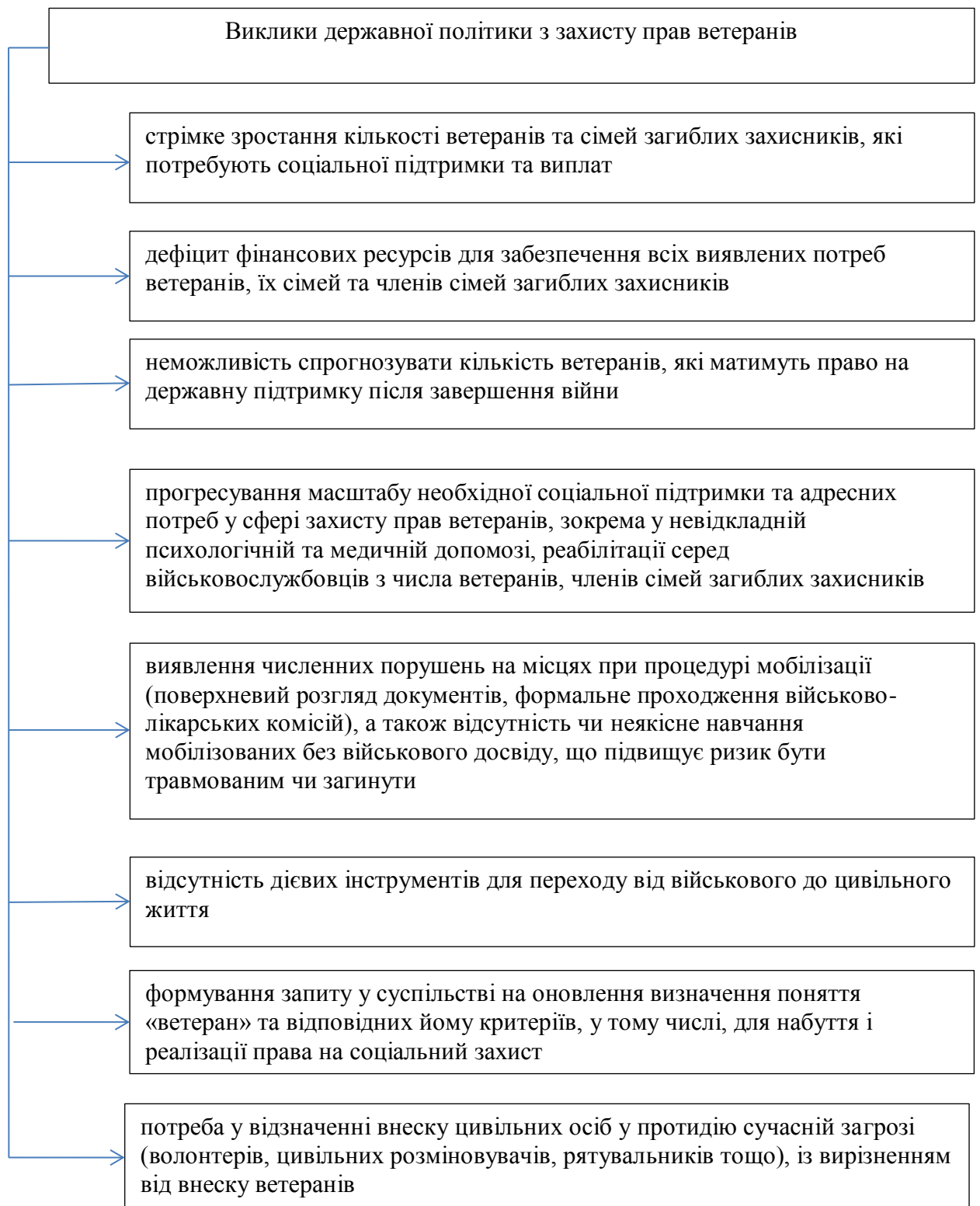

Рис. 1. Виклики державної політики з захисту прав ветеранів

*Джерело: Сформовано автором на основі [5].

Ми вважаємо, що для суспільства важливо, щоб захисники держави мали підвищений захист своїх соціальних прав в сучасних умовах військового стану та подальший розвиток системи захисту ветеранів повинен відбуватися в відповідності до викликів сучасності з дотриманням якості нормативно-правового забезпечення, у зв'язку з тим, що воно відіграє важливу роль у вдосконаленні системи соціального захисту ветеранів.

Список використаних джерел

1. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту. Закон України № 3551 від 27.10.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>.
2. Про порядок видачі посвідчень і нагрудних знаків ветеранів війни. Постанова Кабінету Міністрів України № 302 від 12 травня 1994 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-94-%D0%BF#Text>.
3. Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF#Text/>.
4. Пінчук Р. С. Правовий захист учасників бойових дій та ветеранів війни. *Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. пр. Вип. 83 Одеса : Гельветика, 2019. С. 175-183.
5. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Захист прав ветеранів». Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень 2022. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/protection-of-the%20rights-of-war-veterans.pdf>.